

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 420

Archeologienota Henis, Kerkhenis

Realisatie van een verkaveling

Deel II: Programma van maatregelen

Hoebreckx M., Vanaenrode W. & Driesen P.
April 2017

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden werd een bureauonderzoek (2017C19) en een proefsleuvenonderzoek (2017D320) uitgevoerd. Het totale projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 2,5 ha.

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd voor het gehele gebied. Het proefsleuvenonderzoek werd eveneens over het gehele gebied uitgevoerd, met uitzondering van de zone die in beslag genomen werd door het buurthuis en parking en zones die niet toegankelijk waren, waaronder een talud aan de westrand van het terrein, enkele bomenrijen en een weide die in gebruik was als schaaapweide en moestuin.

Op basis van het proefsleuvenonderzoek kon met voldoende zekerheid een uitspraak gedaan worden over de aanwezigheid of afwezigheid van archeologisch erfgoed in het onderzoeksgebied en kon een gemotiveerd advies opgesteld worden over het al dan niet uitvoeren van verder archeologisch onderzoek.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Het terrein ligt in het gehucht Henis, behorend tot Tongeren. Het projectgebied werd ingenomen door akkers en weidegebied van het Ancien Regime tot de hedendaagse tijd. Binnen het projectgebied zelf werd tot op heden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de directe omgeving van het terrein (<250 m) is enkel CAI 700361 gelegen. Deze verwijst naar 'Het Dorp'; vondsten uit aardwerk en glas uit de Romeinse periode. In de ruimere omgeving (>500 m) zijn op verschillende locaties Romeinse vondsten aangetroffen net als vondsten uit latere periodes (17de-18de eeuw).

Er werden vijf sporen aangetroffen waarvan er één, een grote kuil, als Romeins te benoemen is. De overige vier sporen, twee greppels en twee kuilen, bleken laat- tot postmiddeleeuws van oorsprong te zijn. De bewaringstoestand van de sporen was slecht. Tevens bleek dat de bodemopbouw op het onderzoeksterrein sterk aangetast was door antropogene activiteiten in het noorden van het onderzoeksgebied en door erosieprocessen in het zuiden van het onderzoeksgebied. De sporen werden aangetroffen in het zuiden op twee zones waar de bodembewaring nog relatief goed was.

Hieruit kan besloten worden dat er vermoedelijk sprake is geweest van een archeologische site, maar dat deze nagenoeg geheel is aangetast geweest. Verder onderzoek zou dan ook niet tot kennisvermeerdering leiden.

Er worden dan ook geen verdere maatregelen geadviseerd.

BIBLIOGRAFIE

Baillien, D. (1995) *Tongeren en zijn straten*, Tongeren.

Bauwens-Lesenne, M. (1968) *Bibliografisch repertorium der oudheidkundige vondsten in Limburg (vanaf de vroegste tijden tot aan de Noormannen)*, (Oudheidkundige repertoria, Reeks A: Bibliografische repertoria, VIII).

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 1.0.

De Geyter, G. (2001) *Kaartblad 34: Tongeren; Toelichting bij de geologische Kaart van België*, Brussel.

Frère, M. & Baillien, Memorie H. (1965) (door Jan Cartenstat) van den Franschen Kreijgh anno 1672, in *Het Oude Land van Loon*, XX.

Goosens, H. (2007) *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, Kaartblad 34: Tongeren*, Leuven.

Helsen J., Moermans W. , Severijns P. & Vandeplas E. (1988) *2000 jaar Tongeren. 15 vóór Chr. tot 1985*, Hasselt.

Huybrigts, F. (1) (1897), Antiquités romaines à Tongres. Routes Romaines, in *Bulletin de la Société Scientifique et Littéraire de Limbourg*, XVII, 60-82.

Huybrigts, F. (2) (1897), Antiquités romaines à Tongres. Les villas, in *Bulletin de la Société Scientifique et Littéraire de Limbourg*, XVII, 83-92.

Huybrigts, F. (1904) Etude comparative des occupations Romaines et Francques de la Hesbaye et des contrées au Sud de la Meuse et de la Sambre dans la province de Namur et dans le Hainaut, in *Bulletin de la Société Scientifique et Littéraire de Limbourg*, XXII, 19-41.

Pacquay, J. (1934) *Tongeren voorheen. Geschiedkundige schets*, Tongeren.

Pauwels, D. (2006) Henis (Tongeren): sporen uit de ijzertijd, in Creemers G. en A. Vanderhoeven (red.) *Archeologische kroniek Limburg 2001*, in *Limburg. Het Oude Land van Loon*, 85, 1, 30-33.

Severijns, P. (1988) Een greep uit de geschiedenis van de kerkdorpen, in J. Helsen e.a. (red.), *2000 jaar Tongeren. 15 vóór Chr. tot 1985*, Hasselt.

Ulrix, F. & Paquay, J. (1926) Glossaire toponymique de la ville de Tongres et de sa franchise, in *Bulletin de la Société Scientifique et Littéraire de Limbourg*, XL, 32-42.

Vandewal S., Nijssen, R. & Van Laere, R. (2009) *Tongeren de vrijheid gemeten. De prekadastrale kaart van de stadsvrijheid (1732) en de kadastrale kaart van de stad binnen de wallen (1829)*, Tongeren.

Van Ranst, E. en Sys, C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

Websites:

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695¶m=inhoud&ref=search>

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317¶m=inhoud&ref=search>

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

<http://cai.onroenderfgoed.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/data/boring/1899-044154#ModulePage>

<https://www.dov.vlaanderen.be/data/boring/1888-041847#ModulePage>

